

1A: Argumentasjon

Joel Landberg: ”och” som stilfigur och argument – om ord som hör ihop, eller ser ut att göra det

Det finns många etablerade ”x och y”-uttryck: pleonasmer där man säger (typ) samma sak två gånger och uttryck där ord eller fraser kompletterar varandra:

lappa och laga¹ lås
och bom

men också par som anses ha någon sorts samband:

medmänsklighet och humanism forskning och
innovation

Kanske är vi därmed benägna att uppfatta kopplingen mellan saker som nämns tillsammans som starkare än den är. Min genomgång av de senaste årens Almedalstal² har visat att inte bara allmänt accepterade begreppspar läggs fram på det här sättet, utan också ord eller fraser som verkar tänkta att associeras med eller påverkas av dem de paras ihop med, par som blir *komprimerade argument*³:

trygghet och frihet
stram och civiliserad svensk migrationspolitik

högerens och Sverigedemokraternas alarmism

Paren blir ett sätt att säga något utan att behöva säga det: De blir *stilistiska spår*⁴ som avslöjar något om sin avsändare och dennes tänkta åhörare. Detta vill jag med utgångspunkt från det stundande valet till EU-parlamentet berätta om, och jag ämnar studera tv- och radiodebatter, men också valmanifest, slagord på affischer och i annonser osv.

En del av resultaten från min undersökning av valrörelsen 2018 fick jag möjlighet att presentera på symposiet *Valspråk* vid Stockholms universitet i höstas⁵, och jag ser fram mot att följa upp den genom att se likheter och skillnader mellan inrikes- och EU-politik, men också att fördjupa mig i teorin, och naturligtvis att diskutera ämnet med konferensdeltagarna.

Undersökningen ingår i en större studie (doktorandansökan) av stilfigurer som argument i samtida politisk retorik.

1 Alla exempel är hämtade ur förra årets partiledartal i Almedalen.

2 <https://www.omretorik.se/2015/10/13/statsministern-sager-och/>,
<https://www.omretorik.se/2017/06/21/re-och/>, <https://www.omretorik.se/2018/05/16/sv-re-och/>,

<https://www.omretorik.se/2018/10/09/nagra-av-valets-alla-och/>

3 Jeanne Fahnestock kallar detta "Epitomes of Lines of Reasoning" i *Rhetorical figures in science* 1999, se t.ex. sid. 23. Jfr Chaïm Perelman och Lucie Olbrechts-Tyteca om argumentativa figurer i *The new rhetoric* 1971, sid. 169.

4 "Stylistic tokens", se Edwin Blacks *The Second Persona* 1970.

5 <https://sprakochpolitikblog.wordpress.com/valsprak-2018/>

Marcus Lantz: "We know what to do when we feel the consequences." Decisive argumentation: Appeals to emotion in uncertain decision-making

Based on rhetorical argumentation theory and the role of emotions in decision-making, this article examines appeals to emotion and their role in convincing decision-makers on political questions that relate to uncertain future outcome. Specifically, it investigates how humans persuade decision-makers by the use of arguments, and it focuses on the use of examples and their emotive appeals. It also explores the interplay and application of such examples relating to the past, present and future that the decisions inevitably help shape.

The article explores the concept of "decisive argumentation" from two directions, a rhetorical and a psychological with an emphasis on emotions. From a rhetorical theoretical perspective, it draws on Aristotle's classical definition of appeals to emotion and deliberative rhetoric, on Perelman and Olbrechts-Tyteca (1969) in how to establish a conclusion through a particular case, and on Kock's (2009) discussion of choice as being neither true nor false. From a psychological perspective, it draws on research by Lerner et al (2015) to help explain how appeals to specific emotions influence decision-making; especially on uncertain matters such as political choices where rhetorical deliberation unfolds. Particularly, it explores the roles that appraisals of confidence and certainty can have on decisions, and how examples can affect dimensions of certainty.

Finally, the article revisits Miller's "The Rhetoric of Decision Science" (1989), and discusses how the continuing influence of behavioral decision-making (cf. Simon 1959; Kahneman 2003) affects the role of rhetoric in human deliberation and ultimately decisions that can pave the road towards peace or escalate conflict.

Linus Pentikäinen: "Nämndemännens doxa - När rätten lägger lagboken åt sidan"

De senaste åren har ett antal så kallade nämndemannadomar uppmärksamats i svensk media (Solna-domen i februari 2018, Migrationsdomen i maj 2017 o.s.v.). Med nämndemannadomar avses domslut i vilka en domstols lekmannadomare, kallade nämndemän, överröstat rättens juridiskt skolade domare och således avgjort utgången. Domar av detta slag kan framstå som "märkliga" och argumentationen kan stundtals sägas sakna rättsligt stöd varför de blivit av extra intresse för media och startat debatt, både om specifikt de aktuella fallen men också om nämndemannasystemet i allmänhet. Min presentation bygger på analyser av sex sådana nämndemannadomar utifrån teorier om doxa och utifrån positivt och negativt laddade nyckelord (med utgångspunkt i *god terms/devil terms* som har behandlats av bland annat

Burke och Weaver). Syftet är att påvisa vad som, i dessa fall, får nämndemän att gå emot den juridiskt skolade domarens uppfattning om hur fallet bör avgöras. Genom att studera hur argumenten presenteras, med vilka ord de olika händelserna beskrivs och vems perspektiv domskälen väljer att utgå ifrån görs det tolkningar av de aktuella nämndemännens doxa samt åskådliggörs hur denna doxa skiljer sig från den doxa som kan anses uttryckt genom gällande rätt. Presentationen belyser hur nämndemän i svenska rättegångar stundtals fattar avgöranden baserat på den egna doxan, snarare än på gällande rätt, samt varför detta sker.

Assimakis Tseronis: "Arguing about nanotechnology with verbal and visual metaphors: the case of nanobots"

According to philosophers of science and scholars in science communication, metaphor in scientific discourse and practice is said to help form new concepts and construct models and explanations. One field of science where metaphors and imagery abound is nanotechnology. In this field of research, scientists from chemistry, biology, physics and engineering study matter at the level of one billionth of a meter. Because matter at that level becomes visible only through the use of electronic microscopes and dedicated software, imagery plays an important role not only for the study of these nanostructures in the laboratory but also for the communication of the advances regarding nanotechnology to the general public. One recurrent metaphor is that of the nanobot, a nanostructure visualized as a spaceship, rocket, or insect at the scale of an atom, able to carry out some programmed task.

In order to show how metaphor contributes to arguments advanced in and about science, and the effect that its use has, one needs to have recourse to argumentation theory. At the same time, one needs to acknowledge the fact that metaphor can be conveyed in other modes than simply language. In this paper, I study the verbal and visual ways in which the nanobot metaphor is conveyed and how these contribute different content to the argument that can be reconstructed from its use. I compare the verbal and visual construal of the metaphor in a series of news articles about nanotechnology. I show that the positive or negative associations one can make with the machine source domain of the metaphor are enhanced by choices made at the verbal or the visual level of construing the metaphor. I show how the metaphorical mappings, cued verbally or visually, can be reconstructed in the argumentation put forward, and discuss the different effect that verbal and visual manifestations of the machine-metaphor has for the argumentation process.

1B: Politisk konflikt (I)

Anders Eriksson: "Apokalyptisk argumentation: Donald Trump och ISIS"

Den starkaste argumentationen är den som appellerar till högre värden, såsom myter och religion. Apokalyptik handlar om den yttersta striden mellan ont och gott vid tidens slut. Den grupp som känner till den dolda hemligheten om det gudomliga ingripandet samlar sina anhängare inför apokalypsen. Donald Trump och ISIS är kanske världens främsta propagandister idag. Även om de är ärkefiender delar de samma apokalyptiska världsbild. Trump har slutit sig till högerkristna med en apokalyptisk världsbild. De anser att USA är belägrat av djävulska krafter - kommunism, sekularisering, familjens sönderfall och regeringens inblandning – och de proklamerar Trump som Guds utvalde ledare i den yttersta tiden. "Countdown to the Apocalypse: Why ISIS and Ebola are just the Beginning" är titeln på den ledande pastorn Robert Jeffress bok.

Den islamiska staten bygger sin propaganda på föreställningen om en våldsam strid för kalifatet i den yttersta tiden. Tidskriften Dabiq har sitt namn från staden Dabiq i norra Syrien, omnämnd i en hadith om Harmageddon. ISIS tror att Dabiq är den plats där muslimerna och de otrogna till slut ska möta varandra. Efter det att "korsfararna" besegrats av kalifatets styrkor ska apokalypsen bryta in.

Anders Ullholm: "Konfliktorienterad politisk retorik - exemplet FIDESZ."

Den ungerska regeringen bedriver en oftast konfliktorienterad retorik mot olika utnämnda fiender, som EU, finansmannen Georg Soros, och människor på flykt till Europa. Retoriken är riktad till olika retoriska publikum inom Ungern, grannländer med ungersktalande minoriteter och andra länder inom EU.

Jag kommer visa hur regeringens politiska retorik balanserar mellan en främst konfliktorienterad retorik, och kortvariga inslag av konsensusorienterad retorik för att nå specifika retoriska syften. Bland dessa syften ingår att bevara en stor väljarbas, partiets plats i EPP och positiva nettoflöden i EU-budgeten. I min presentation tar jag upp exempel från politiska tal, politiska kampanjer och intervjuer och artiklar från den regeringskontrollerade pressen. Av särskilt nordiskt eller åtminstone svensk intresse är den roll i den ungerska regeringens politiska retorik som tilldelas Sverige som ett avskräckande exempel, och jag kommer måhända lyckas göra någon koppling till den politiska diskursen i Norge om det "svenska tillståndet".

Undersökningen som presentationen baseras på består av analyser av hur argumentationen i de retoriska artefakterna syftar till att skapa de kombinationer av pathos och logos i målgrupperna som är lämpliga för att nå syftena utan att riskera ett ofördelaktigt ethos för regeringen.

För att sätta den politiska retoriken och dess ständiga strävan efter konflikt i ett större sammanhang kommer jag att också redogöra för den politiska strävan efter en så kallad illiberal statsbildning som den ungerska statsministern och partiledaren för FIDESZ Viktor

Orbán i ett flertal tal pekat ut som framtiden för inte bara Ungern utan varje framgångsrik stat i Europa.

Slutligen hoppas jag att detta sammantaget kommer ge en forståelse för hur väl genomtänk, sammanhängande och hittills effektiv FIDESZ moderat populistiska retorik har varit, samt visa på några möjliga retoriska svagheter i projektet.

Michael Hertzberg: "‘Tusen konspirasjoner nå’ Retorikk mellom krigsforbrytelser og hellige øyeblikk i Sri Lanka"

Den 1. mai 2011 marsjerte mer enn 5000 mennesker i Sri Lankas hovedstad Colombo i protest mot den FN initierte Darusman-rapporten, som kritiserte regjeringens blodige fremtreden og mulige krigsforbrytelser de siste månedene av den langvarige konflikten mot de Tamilske Tigrene (LTTE). I støtte for den da populære presidenten Mahinda Rajapakse ble tøydukker av FNs generalsekretær Ban Ki-moon brent i gatene, og det ble antydning at dette var den største anti-FN demonstrasjonen noensinne. Anledningen var betimelig; ikke bare konverterte regjeringen arbeiderdagen 1. mai til en nasjonal protestdag, den nasjonale oppvåkningen skjedde også med den forekommende feiringen av Sambuddhatva Jayanthi 17. mai 2011 som bakteppe. Denne feiringen markerte at det var 2,600 år siden Buddhas oppvåkning, og feiringen bar preg av buddhistisk-nasjonalistisk triumfalisme i etterkant av borgerkrigen som tok slutt i 2009. Dette innlegget vil argumentere hvordan innholdet i en kritisk rapport – Darusman-rapporten – som mer enn antydning mulige krigsforbrytelser, ble druknet i en larm av sinhala-buddhistisk nasjonalisme. Feiring av hellige øyeblikk skapte en særegen politisk atmosfære, hvor alle kritiske og alternative stemmer ble stemplet som konspiratoriske og forræderske. Hellige øyeblikk kan skape en konkret anledning for politiske aktører å mobilisere rundt, og jeg vil undersøke på hvilken måte disse religiøse øyeblikkene har blitt utnyttet retorisk for å undertrykke et komplisert og ubehagelig etterspill i etterkant av en langvarig borgerkrig.

2A: Politisk konflikt (II)

Iben Brinch Jørgensen og Jorun Ulvestad¹: "Med den retoriske felthatten på: En studie av en arbeidsmiljøundersøkelse (ARK) i høyere utdanning"

Hva skjer når en høyre utdanningsinstitusjon i Norge skal evaluere seg selv? Hvem gjør hva og på hvilke måter? Hvem handler og hvem blir det handlet med? Vi har fulgt en såkalt ARK-undersøkelse, altså en arbeidsmiljø- og arbeidsklimaundersøkelse, fra den ble lansert og deretter gjennomført innenfor vår egen institusjon. ARK er utviklet av forskere fra NTNU og anvendt på høyre utdanningsinstitusjoner i Norge (se www.ntnu.no/ark). Vår egen nyfusjonerte institusjon Universitetet i Sørøst-Norge (USN) har hatt sin ARK-undersøkelse våren 2019. Vi har hatt felthatten på mens vi gikk igjennom ARK i vår egen institusjon; vi har fulgt ulike diskusjoner på åpne møter og lest utsendte dokumenter. Deretter har vi tatt de

kritisk-retoriske brillene på og vurdert arbeidsmiljøundersøkelsen som en retorisk situasjon som bedriver en selvdefinerende kommunikativ øvelse. Institusjonen er preget av store endringer, for eksempel er de kollegiale organene innenfor sektorens ganske systematisk nedbygget og ansatte ved nyfusjonerte UH-institusjoner melder om betydelig svekket innflytelse (Kunnskapsnotat Forskerforbundet, 8. april 2019).

Vi tilhører to ulike generasjoner og to ulike fagmiljøer – retorikk og utdanningsvitenskap. Vi har i tillegg ulike faglige perspektiver – retorisk feltmetode og makt og kjønn (Jørgensen 2019, Ulvestad 2016, 2017). Der den ene har erfaring fra fagforeningsarbeid har den andre en rekke år bak seg i institusjonens toppledelse. Vi spør oss selv hvilken retorisk agency som skapes mellom ledere og ansatte på ulike nivåer. Hvilke perspektiver er i konflikt? Hvem går sterkest inn og styrket ut av en slik prosess, og på hvilke premisser? Studien er basert på retorisk kritikk av sentrale dokumenter og en analyse av situasjonen, forstått som en casestudie med bruk av retorisk feltmetode og institusjonell etnografi (Smith, 2005).

Tommy Bruhn: "Vad betyder ett K? Konflikterna när Vänsterpartiet Kommunisterna blev Vänsterpartiet 1990"

I samband med Östblockets sammanbrott under 1980-talets senare hälft genomgick flera europeiska kommunistpartier stora förändringar. I det svenska Vänsterpartiet kommunisternas (VPK) interna debatt knöts stora delar av deras diskussioner an till en fråga om att byta partiets namn. Det blev en symbolfråga i vilken konflikter om historietolkning, ideologi, strategi, sakpolitik och särskilt partiets identitet samlades. I detta paper diskuterar jag hur de olika konfliktytor som möttes i namnfrågan hanterades av debattens deltagare. Jag ägnar särskild uppmärksamhet åt hur symbolvärdet i namnet fungerade som ett sätt att möjliggöra artikulationen av politiska motsättningar inom partiet. Den polarisering som rådde i namnfrågan ska förstås i ljuset av interna och externa omständigheter som drev den mot ett beslut: De externa trycket från avslöjandena om förhållandena i Östblocket, partiets långa historia, det annalkande riksdagsvalet 1991 och den starka interna opinionen att frågan skulle gå till omröstning vid kongressen.

I min doktorsavhandling *Delade meningar* (2018) undersökte jag hur partiledaren Lars Werner agerade retoriskt för att medla i partiets konflikter vid kongressen 1990. I detta paper tar jag fasta på partimedlemmarnas retoriska ageranden. Jag diskuterar hur en undersökning av retoriska ageranden i konflikter om sådana symbolfråga kan sprida ljus över konfliktens komplicerade natur, såsom den tar sig uttryck i medlemmarnas artikulationer av den egna gemenskapen och dess sammansättning. Namnfrågan var en fråga om en framtida gemensam identitet. Denna skulle formas i förhållande till en seglivad partikultur och olika uppfattningar om partiets historiska roll som den stöpts i öststatskontakterna, arbetarrörelsen, den marxistiska ideologiska familjen, ”i umgänget med socialdemokratin” som Werner uttryckte det, och i opposition mot själva det svenska samhällssystemet. I stort var debatten en kamp mellan *förnyare*, *traditionalister* och de som försökte hitta en kompromiss. Jag visar de retoriska strategier som var karaktäristiska för de olika positionerna, och diskuterar vilka funktioner dessa fyllde i konfliktens utveckling.

Anne Karin Åkra: "Money for nothing"

Et av samtidens potensielt store konfliktområder, er økende økonomiske ulikhet. Norge er med sitt pensjonsfond et unntaksland i verden, men også her øker forskjellene. Ulike protestaksjoner, som de gule vestene i Frankrike og bompengereaksjonene i Norge, er bevegelser som tok utgangspunkt i ulike (såkalt usosiale) avgifter knyttet til bruk av bil, men som har potensiale til å bli, eller allerede har blitt, noe annet. Begge de nevnte bevegelsene omfatter borgerlønsaktivister.

Ideen om borgerlønn – money for nothing – har også en viss grobunn på den andre enden av skalaen. For eksempel ble Guy Standing, grunnleggeren av Basic Income Earth Network, invitert til møter i World Economic Forum (G-8) i Davos både i 2017 og 2019. Flere svært velstående mennesker, som for eksempel Stein Erik Hagen, Mark Zuckerberg og Elton Musk, har alle uttrykt støtte for ideen.

Dette impliserer at samme mål (en eller annen form for borgerlønn) kan anses som hensiktsmessig med ulike begrunnelser og ulike utgangspunkt. Myter og foretrukne sannheter/topoi bygger i denne sammenheng til dels opp under og er samtidig et resultat av ulike retoriske strategier og agency.

Jeg vil i min presentasjon belyse og gjennomføre en retorisk analyse av borgerlønsargumentasjonen.

2B: Filosofi

Erik Bengtson: "Doxa, Episteme and Rhetoric in Plato: misconceptions and possibilities"

In this paper, I present the most significant results of the first part of my thesis, The Epistemology of Rhetoric, which was defended in Uppsala on March 1, 2019.

In this part of the thesis, I investigate the opposition between opinion (*doxa*) and true knowledge (*epistēmē*), which has been said to be at the very heart of the birth of rhetoric itself. I show through readings of Plato's dialogues, primarily the *Gorgias*, *Phaedrus*, and *Republic* that the contemporary rendering of this birth is, however, haunted by simplification and misrepresentation.

To put it simply, there is no explicit conflict between "doxa" and "episteme" in *Gorgias* as numerous textbooks and encyclopedias claim. I also show that when we look elsewhere in the Platonic oeuvre for that infamous conflict, we perhaps find it, but most of all, we find a more complicated and thus more interesting rendering of the epistemic tensions related to rhetoric.

I argue that locating and scrutinising the cracks in the rendering of Plato within rhetorical studies today provides avenues toward a contemporary epistemology of rhetoric, and thus to an alternative to the traditional way of reassessing rhetoric in the wake of Aristotle.

Emil Perron: "En wittgensteiniansk løsning på problematisk kommunikasjon vedrørende klimaforandringer og dets tilhørende myter"

Klimaforandringer har vært en menneskeskapt utfordring man nå har vært klar over i mange tiår. Likevel kan man i dag konstatere at kommunikasjonen vedrørende klimaforandringer har vært overraskende og beklageligvis særdeles ineffektiv i å mobilisere til handling. Vi vet, men vi agerer lite til fordel for saken. I denne artikkelen hevder jeg at én av grunnene til dette er hvordan klimaforandringer og dets løsninger blir språklig formulert – ofte som myter – og at løsningen på dette kan komme med hjelp fra Wittgensteins forståelse av språk. Myter, slik som “klimavennlig, ren olje”, “gass er en klimaløsning”, eller enkelte former for “teknologioptimisme”, er ofte språklig utformet som deskriptive sannheter om verden ved at de ofte er formulert som deklorative setninger i presens. I motsetning til normativt språk så oppfordrer ikke mytene til handling. Det er også vanskelig å motarbeide slike myter med fakta da mytene nettopp hviler på språklig tvetydighet og usikkerhet. Når språket ikke er en nøyaktig representasjon av verden vil ikke påstandene ha en (åpenbar) sannhetsverdi, hevder Wittgenstein, som betyr at man heller ikke kan bedømme påstandene og tillegge dem en verdi av enten sannhet eller løgn. Løsningen på klimamyter finnes altså i språket, ikke i mer fakta. Klimamyter viser oss mulighetsbetingelser som ikke korresponderer med en faktisk virkelighet. Wittgensteins språkspill kan hjelpe oss med å påpeke at språket determinerer mulighetsbetingelsene for handling. Det første steget mot handling, og især reflektert handling, er å identifisere mulig handling, eller handlingsrom. Dermed må vi først språklig, og altså konseptuelt, formulere situasjonen korrekt ved å unngå klimamyter. I klimamyter blir handlingsrommet feilaktig presentert. Wittgensteins språkspill kaster lys over hvordan språket former vårt potensielle handlingsrom. Dette åpner for mulig handling som bedre korresponderer til virkelighetens klimaforandringer, også ved å unngå tvetydige klimamyter. Vi kan nå altså se potensielle handlinger i handlingsrommet og dermed kunne gå til handling. Kun ved først å løse de språklige flokene ved klimamyter kan vi begynne å se hvordan vi kan handle. I så måte har Wittgenstein sin rettmessige plass i en diskusjon om klima-kommunikasjon.

Noah Roderick: "Breaking Symmetry: The Case for Exaptation in Genre Evolution"

In the classical division between poetical and rhetorical genres, the former were seen as categories conforming to natural types of aesthetic experience, whereas the latter were shaped by stable, discrete convergences of setting and purpose. Led by scholars such as Miller (1984), Bazerman (1988), and Devitt (2004), the legacy of rhetorical genre studies in the late twentieth century has been to demonstrate the generative epistemic (as opposed to the normative) work that genres do. Here, the recurrent nature of rhetorical actions plays a vital role in selecting and even shaping knowledge of the situations to which those very actions are a response. But despite this revolution in thought, recurrent rhetorical actions (i.e. genres) are still understood to emerge and evolve out of (albeit shifting) convergences of

rhetorical purpose and setting. The prevailing assumption, in other words, is that the evolution of genres is adaptive. The adaptation hypothesis presents a neat theoretical symmetry, since a genre-based understanding of rhetorical action holds that succeeding in one's rhetorical purpose is presupposed in part by successfully adapting to the genre that is mediating the rhetorical situation. A further benefit of this theoretical symmetry is that it provides ready-made historical and ethnographic methodologies for studying the evolution of generic content.

Without wholly displacing the role of adaptation in genre evolution, this presentation makes a case for exaptation. Exaptation is a term borrowed from evolutionary developmental biology wherein mutations selected for one functional advantage may end up serving an entirely unrelated function. In my borrowing of the concept, I argue that when an agent imitatively adapts to the form of a genre for a given rhetorical purpose, she may be adapting to purposes undisclosed in the present situation. As such, this presentation attends to the phenomenology of recurrence and how invariant features of genres are intuited and then imitated so that genres can be described ontologically as metastable objects existing in phased space. Among other things, this requires a reexamination of aesthetic experience and form in rhetorical genre studies. While the exaptive view of genre evolution does not lend itself so easily to existing historical and ethnographic methodologies, I will show that it may have experimental value in other settings, such as in the problem of typified behavior in robot-human interaction.

2C: Vrede

Carina Agnesdotter: "Elda under din vrede" från fredsrörelse till #metoo"

Alltsedan de svenska folkrörelsernas framväxt under 1800-talet har poesi utgjort ett viktigt inslag i rörelsernas verksamhet. Rörelsedikterna framfördes på offentliga manifestationer och interna möten och trycktes i rörelsetidskrifter, dagspress och diktsamlingar. Traditionen levde vidare inom de nya sociala rörelser som uppstod under 1960- och 70-talet, med kvinno-, freds- och miljörörelsen som exempel. Dikterna bidrar i dessa sammanhang bland annat till att utforska problemen och villkoren i de retoriska situationer rörelserna engagerar sig i, att övertyga läsarna och åhörarna om att anta rörelsens ideologiska ståndpunkter och att stärka rörelsens kollektiva identitet.

Rörelsernas dikter är ofta starkt tidsbundna och många faller i glömska då de problem de behandlar försvinner från den politiska agendan och rörelseaktiviteten klingar av. Vissa dikter lever dock kvar och återanvänds i nya situationer. Ett exempel på detta är Ingrid Sjöstrands dikt "Elda under din vrede" ur diktsamlingen *Det blåser en sol* från 1979.

Dikten användes ursprungligen främst inom 1980-talets nya fredsrörelse i kampen mot miljöförstöring och kärnvapen, men har genom åren använts av nya rörelser och i situationer även utan direkt koppling till dessa frågor. Den har exempelvis framförts av miljöpartiets språkrör under en partiledardebatt 1994, använts i en reclaim the street-aktion 2006 och i protester mot Sverigedemokraterna. Sedan hösten 2017 syns dikten allt oftare i

sammenhang med koppling till #metoo och frasen ”Elda under din vrede” framstår alltmer som ett motto för den nya rörelsen.

Vad är det som gör dikten ”Elda under din vrede” så användbar i dessa olika sammanhang? Hur förhåller den sig till de retoriska situationer där den används och vilka retoriska funktioner fyller den? I detta paper resonerar jag kring dessa frågor med utgångspunkt i några av användningarna av dikten, med särskilt fokus på 1980-talets fredsrörelse och dagens #metoo-rörelse.

Esben Bjerggaard Nielsen: "Generation(s) konflikt: Vrede unge stemmer og den retoriske agon"

På tvärs af en række samfundsdebatter har omdrejningspunktet for en del af de velkendte argumenter ofte været børn og de yngre generationer. I USA har cyklussen af skoleskyderier rejst spørgsmålet om, hvordan man bedst sikrer børnene. Et klassisk argument i klimadebatten har været, at forbinde klimakrisen med børn og fremtidige generationer. I England var ét af stridspunkterne op til Brexit-afstemningen ligeledes, hvilket land man ønskede at efterlade til sine børn. På trods af denne tendens til at positionere børnene som enten objekter eller ikke-kompetente subjekter har alle de nævnte debatter siden 2017 set en stigende deltagelse fra netop den yngre generation. Unge retorer i alderen 14-20 år har i stigende grad tilkæmpet sig offentlige stemmer, som påvirker den pågældende debat. Fælles for disse nye stemmers retorik er, at den ofte udtrykker vrede og bebrejdelse af ældre generationer. Det er således en retorik der passioneret indtræder i den retoriske agon.

Dette paper tager udgangspunkt i to cases, nærmere bestemt Emma Gonzalez’ taler om ”gun control” i USA og Greta Thunbergs klimastrejke og aktivisme i Skandinavien. Mit formål er her via en retorisk analyse og kritik at undersøge to aspekter af disse unge stemmers retorik: 1) hvordan disse stemmer etablerer sig i de pågældende debatter, som domineres af ældre privilegerede aktører, og hvor unge sjældent har haft en autonom taleposition, og 2) hvordan vrede, indignation og bebrejdelse bruges både som et topisk udgangspunkt for en konfliktsøgende retorik og som en retorisk strategi til at nå et større publikum via logikkerne i det samtidige mediesystem. Især mht. sidstnævnte undersøgelseslinje inddrages den voksende teori om følelsers rolle i forhold til retorik og politik (fx Nussbaum 2013 og 2016; Engels 2015; Condit 2018; Jensen 2019; Lund 2019).

Rasmus Rønlev og Mette Bengtsson: "“Og så skal jeg ellers love for, at vreden blev besunget i min indbakke og andetsteds”: Konflikt som retorisk kapital for den professionelle meningsdanner"

Den offentlige opmærksomhed samler sig i stigende grad omkring provokatører, der ikke skyr, men tværtimod skaber konflikt: Drevet frem af digitale netværksmediers logik vinder provokerende og grænseoverskridende retorik frem som en måde at sætte den offentlige dagsorden og få taletid, også i traditionelle massemedier.¹ Vores paper tager afsæt i denne

¹ P. David Marshall og Neil Henderson, ”Political Persona 2016 - an Introduction”, *Persona Studies* 2, nr. 2 (2016): 12–13.

tendens og undersøger, hvordan retorer bruger konflikt som retorisk kapital til at etablere sig som professionelle meningsdannere og mediepersonligheder i bredere forstand. Som case inddrager vi den danske meningsdanner, blogger, kulturanmelder og senest radio- og tv-vært Eva Agnete Selsing, der siden 2011 har været kendt i den danske offentlighed for sine nationalkonservative og ofte provokerende synspunkter, ikke mindst som de er kommet til udtryk i de blogindlæg, hun siden 2014 har skrevet for den danske avis Berlingske. I en tekstlig-intertekstlig analyse² af udvalgte blogindlæg af Selsing og de reaktioner, hendes indlæg har afstedkommet i danske medier, viser vi, hvordan reaktionerne i høj grad knytter sig til provokerende personkonstruktioner i Selsings tekster.³ Selsing formår i kraft af sin argumentation og stil at skabe stor opmærksomhed omkring og bred cirkulation af sine tekster, og den konflikt, hun skaber, er ikke kun med til at konsolidere hendes position som professionel meningsdanner, men også en kapital med betydning for hendes videre virke som journalist. Konfliktens umiddelbart fordelagtige perspektiver for Selsing som retor – og andre retorer som hende – vil vi i en afsluttende diskussion kontrastere med de perspektiver, konflikten har for den bredere offentlighed og den demokratiske samtale.

3A: Populisme

Theodor Lalér & Martin Sundby: "Ernesto Laclau – populism och retorikvetenskap"

En av vår tids mest pressande frågor är den om populism. Inom ramen för denna diskurs blir ofta retoriken, som konst och praktik, objekt för kritik eftersom det är den polariserande och konfliktskapande *retoriken* från moraliskt tvivelaktiga populister som hotar våra demokratier. Ställd inför detta problem förefaller det aristoteliska svaret inte förslå för att utmana, ej heller förstå, populismen. Det vill säga att å ena sidan, i namn av att försvara demokratin från populismens oanständighet, framhäva retoriken som konsten i att överväga mellan motstridiga intressen, eller å andra sidan lyfta fram retoriken som en analytisk praktik som syftar till att förstå vad som är övertygande i den populistiska stilen. Ett annat alternativ vore att närmare utforska Ernesto Laclaus tänkande vilket kan visa sig vara ett värdefullt tillskott till retorikvetenskapen. Vad Laclau erbjuder är ett sätt att konceptualisera populismen som kan hjälpa oss förstå vad som idag står på spel inom politiken – och hur retorikvetenskapen kan närma sig frågan om populism.

Laclaus relation till retoriken har under det senaste decenniet tilldragit sig visst intresse, men framstår alltså som ringa utforskad. Laclaus tänkande erbjuder inte i första hand en uppsättning teorier och metoder för hur vi kan närma oss en artefakt i konkreta analyser,

² Leah Ceccarelli, "The Close Textual-Intertextual Analysis: Combining Rhetorical Criticism and Historical Research", i *Shaping Science with Rhetoric: The Cases of Dobzhansky, Schrodinger, and Wilson* (Chicago, IL: The University of Chicago Press, 2001), 6–9.

³ Michael C. Leff og Ebony A. Utley, "Instrumental and Constitutive Rhetoric in Martin Luther King Jr.'s "Letter from Birmingham Jail"", *Rhetoric & Public Affairs* 7, nr. 1 (2004): 37–51; Edwin Black, "The Second Persona", *Quarterly Journal of Speech* 56, nr. 2 (1970): 109–19; Philip Wander, "The third persona: An ideological turn in rhetorical theory", *Central States Speech Journal* 35, nr. 4 (1984): 197–216.

utan snarare ett sätt att ta sig bortom flera av de *topoi* som idag utgör och sätter gränserna för vår förståelse av bestämda samhällsfenomen. Exempelvis genom att utmana den etiska kontamineringen av populismen syftar hans strategi till att ta populismens olika kännetecken

– dess vaghet eller förment tunna ideologi – på fullaste allvar eftersom de uttrycker något fundamentalt om det politiska som sådant. Och att den, måhända konfliktskapande, retorik som kommer till uttryck inom flera populistiska projekt inte bör betraktas som en opassande utsmyckning av en tunn ideologi, utan snarare som varje politisk identitets själva anatomi.

Waldemar Petermann: Theresa Mays ordkrig mot konflikten om Brexit

Den 23 juni 2016 röstade 51.9% i en, därmed relativt jämn, brittisk folkomröstning för att Storbritannien skulle gå ur EU. Theresa May, dåvarande inrikesministern, höll inför den folkomröstningen i april 2016 ett tal i vilket hon rådde till att vara kvar i EU. Sedermera blev hon premiärminister och har sedan dess hållit en mängd anföranden, som exempelvis 17 januari 2017 i London och 8 mars 2019 i Grimsby, i syfte att ta Storbritannien ut ur EU. Situationen är komplex och fylld av inrikespolitiska konflikter. I folkomröstningen tenderade unga att vilja vara kvar i EU, medan gamla ville ur, välutbildade önskade mestadels vara kvar, medan lågutbildade önskade lämna, London ville vara kvar medan landsbygden ville ut, Skottland och Nordirland önskade behålla medlemskapet, medan England och Wales önskade avsluta det och vad gäller de båda största politiska partierna var visserligen majoriteten i Labourpartiet för att vara kvar i och majoriteten i Konservativa partiet för att lämna EU, men i båda partierna fanns stora minoriteter av motsatt åsikt. Ovanpå det väntade svåra förhandlingar med EU om framtida förhållande, inkluderande allt från medlemskap i Euratom till nordirländska gränsen. May hade alltså en svår retorisk uppgift framför sig. Utgående från den apparatur av retoriska tekniker Kenneth Burke presenterar i den postumt utgivna "The War of Words" och i jämförelse med hennes tal från i april 2016 undersöker den här artikeln hur och i vilken utsträckning May i sina senare tal retoriskt karakteriserar, hanterar och förändrar Brexits inneboende konflikter.

Mats Rosengren & Louise Schou Therkildsen: "Ikke-diskursive symboler i politiske institutioner: EU, det socialt imaginære og fortællingen om fred"

Fortællingen om EU som et fredsprojekt synes i dag at være alment accepteret, og i 2012 blev den formelt og symbolsk anerkendt med EU's modtagelse af Nobels fredspris. Fredstanken er i EU's tilfælde tæt knyttet til ideen om (økonomisk) sammenfletning, og det er denne unionstanke som fremhæves i EU's symboler: Euroen, symbolet på monetær enhed med et kort over de europæiske lande afbilledet på; flaget med de 12 stjerner i en cirkel; Beethovens 9. symfoni.

Som Cornelis Castoriadis viser, har meningsskabende symboler den funktion at de gør den substans de betegner såvel socialt som moralsk acceptable,⁴ en hverken nødvendig eller arbitrær forbindelse: "A symbol never imposes itself with a natural necessity, but neither does it ever lack all reference to reality".⁵ Fortællingen om fred er måske i dag hverken den eneste eller den stærkeste, men den langt fra selvfølgelige forbindelse mellem fred og velstand gennem økonomisk og monetær union er blevet en central del af EU's politiske imaginære. Castoriadis skriver videre:

Concretely, society is only in and through the fragmentary and complementary incarnation of its institution and its social imaginary significations in living, speaking and acting individuals. [...] The individuals are made by, at the same time as they make and remake, the society; in one sense, they *are* it.⁶

Det som interesserer os er relationen mellem individer, symboler og konkret politik indenfor EU i dag. Vi ser nærmere på anvendelsen og funktionen af EU's symboler specifikt: Hvordan skal vi forstå disse symboler? På hvilke måder påvirker de samtidens socialt imaginære univers? Og hvilken rolle spiller freden heri?

3B: Utdanning – didaktikk

Kristian Bjørkdahl: "Bør retorikere være sofister?"

For noen år siden hevdet Christian Kock at retorikken var det «oprindelige samfunnsfag» (Kock 2015). Med fare for å bli anklaget for flisespikkeri, vil jeg her argumentere for at denne påstanden er gal: Det var sofismen, ikke retorikken, som var det opprinnelige samfunnsfag. Som Schiappa (1999) og flere andre har vist, ble begrepet *rhetorike* først nedtegnet hos Platon, som jo slett ikke var interessert i å gi retorikken noen slik posisjon. Med Aristoteles ble retorikken anerkjent og kodifisert, men samtidig forminsket til en teknikk. Sammen bidro de to filosofene dermed til å løsrive «retorikk» fra det som, for mange av de tidlige sofistene (samt for Isokrates), hadde vært nettopp et slags bredere samfunnsfag.

Her ønsker jeg først å argumentere for retorikkens formål i dag, om å understøtte dannelse til retorisk medborgerskap, først og fremst finner gjenklang hos sofistene – et poeng som selv finner gjenklang i revisjonistisk historieskrivning om den sofistiske bevegelsen (eks. Havelock 1957, Guthrie 1971, Kerferd 1981, Romilly 1992, Poulakos 1995, Too 1995, Schiappa 1999, Haskins 2004). Helt umiddelbart virker det dermed relevant for vår tids retorikkfag å bevege seg i retning av noe slikt som *nysofisme* – og det har også i noen grad skjedd. Det knytter seg imidlertid visse problemer til et slikt scenario. Ett sentralt problem er at det nåværende intellektuelle landskapet er inndelt i svært spesialiserte sett med «akademiske stammer og

⁴ Castoriadis, Cornelis (1987): *The imaginary institution of society*, Cambridge: Polity Press, s. 119.

⁵ Ibid, s. 118.

⁶ Castoriadis, Cornelis (2000): *Le Monde morcelé. Les carrefours du labyrinthe*, Seul/Points, s. 139.

territorier» (se Becher & Trowler 2001), som nok ville få ideen om en nysofisme til å virke anakronistisk og avleggs. Spørsmålet jeg vil forsøke å svare på er hvordan man kan komme rundt en slik slutning, slik at det opprinnelige samfunnsfaget, sofismen, kan få fornyet liv.

Barbro Wallgren Hemlin "Juridisk retorik live – brottmålsrättegången som undervisningsmaterial"

Retorik handlar till stor del om verklighetsbeskrivning, om "att övertyga någon att uppfatta verkligheten på ett bestämt sätt" (Heradstveit & Bjørge 1996:97). Sällan blir detta tydligare än i rättegångssalen där (något förenklat) någon står anklagad för ett brott och där det som hänt kommer att beskrivas på helt olika sätt – av en åklagare och en försvarare. I klassisk retorik beskrivs situationen ibland som en strid med ord på liv och död. I svenska domstolar går det lugnare till, men grundsituationen är densamma och detta gör förstås t.ex. brottmålsrättegången till ett helgjutet undervisnings- och analysmaterial.

Vid retorikkurserna på Göteborgs universitet samarbetar vi sedan många år tillbaka med Hovrätten för Västra Sverige och får i anslutning till undervisningen om de juridiska talen möjlighet att besöka en rättegång och även samtala om rättegången med någon eller några av rättens ledamöter efteråt. Besöket följs sedan upp vid ett seminarium där brottmålet och rättegången diskuteras och analyseras. Undervisningsmomentet är mycket populärt bland studenterna, som uppskattar att få se "juridisk retorik live". Med hjälp av det aktuella brottmålet kan verklighetsbeskrivning diskuteras t.ex. med avseende på statussystemet, stilläran, dispositionsläran, argumentationsanalysen samt förstås *actio*.

I föredraget kommer jag att närmare beskriva undervisningsmomentet och även ge konkreta exempel ur ett par av de rättegångar vi har arbetat med. Kanske kommer det att handla om skyddande av brottling, kanske om försök till grovt bedrägeri eller kanske om däckstöld?

Anne-Grete Kaldahl: "The Teachers' and Students' Unspoken Oracy Construct"

The overarching research question is: What is considered high quality oral competence (oracy) across disciplines in 10th grade in Norwegian lower-secondary schools? This study present the status quo and meaning making of oracy in Norwegian schools through a mixed methods study based on teachers' and students' perceptions. Rhetoric is used as an analytic tool to analyze the teachers' and students' unspoken oracy construct (Aristotle (Trans.), 2006, Kane, 2006).

The question under investigation is researched through three sub-studies, which all aim to find what good quality oracy entails for teachers and students. The first study is an quantitatively chase for the teachers' across disciplinary oracy construct at the final, mandatory, oral exam at the end of 10th grade. A survey was developed to scrutinize (1033/495) teachers on what they report they assess on the oral exam measured through Aristotle's three modes of psychological persuasion (logos, ethos and pathos) (Aristotle (Trans.), 2006). The second sub-study aim to reveal the teachers' doxa and norms (Berge, 1997) for high quality oracy by analyzing qualitative interviews through a rhetorical topos analysis on semi-structured interviews with nine teachers. At last, I aim to find what

constitute high quality oracy from the students' perspectives through a rhetorical topos analysis of six focus-interviews with 22 tenth-graders.

The findings suggest that even though the teachers might assess oracy differently in their disciplines, there exist an overarching pattern for oracy across subjects, which seem to be embedded in the teachers' everyday practices and subject traditions. The valued oracy construct has an emphasis on logos, at the same time ethos and pathos dimensions are two other important aspects. The work with oracy in Norwegian schools seem to be lacking a meta-language, thus risking reproduction of social inequalities. I argue that rhetoric as a meta language for oracy should be incorporated in the everyday life in work with oracy in the classroom.

Anders Sigrell: "Etik, demokrati och retorik"

Moraliska aspekter av retorikundervisning har varit en central fråga för lärare och forskare sedan ämnets barndom. Det kanske vanligaste förhållningssättet, med visst stöd hos Aristoteles (*Retoriken* 1358b), har varit att se retorik som ett verktyg som kan användas för såväl goda som onda syften (t.ex. Trail 1998).

I mitt föredrag kommer jag argumentera för att det är en mindre konstruktiv hållning. Argumentationen kommer ta utgångspunkt i sambandet retorik-demokrati, inte bara historiskt utan och doxologiskt (Rosengren 2008).

Aristoteles bestämde retorikens domän som "Det som kan vara på annat sätt" (*Nikomakiska etiken* 1112a), och om det kan vara på annat sätt kan det inte vara bestämt i förväg, eftersom frågan just kan visa sig vara på annat sätt. I föredraget kommer jag argumentera för att anklagelsen mot retorik för att "försöka göra det svagare argumentet till det starkare och vice versa" (Aristoteles *Retoriken* 1402a), är helt riktigt. Om vi inte gör det har vi bestämt i förväg vilket argument som är det starkaste. En grundbult för demokrati kan sägas vara att försöka hitta det starkaste argumentet, något som inte kan bestämmas i förväg.

Alla svenska lärare har enligt skollagen ett dubbelt uppdrag, kunskapsuppdraget och demokratiuppdraget (SFS 2010:800). Lärare upplever problem med demokratiuppdraget (Persson 2010, Skolinspektionen 2012). De upplever också problem med retorikundervisningen, bl.a. för att väldigt få lärare har fått någon explicit undervisning i retorik (Skogqvist-Kasurinen 2014). Målet med föredraget är visa också konkret hur arbetet med demokratiuppdraget med fördel kan kombineras med retorikundervisningen, och vice versa. Etiska aspekter av demokrati och retorik kommer stå i fokus.

Föredraget kommer alltså att inbegripa en diskussion om hur etik kommer in i vår retorikundervisning. Hur kan vi t.ex. arbeta med att hitta det starkaste motargumentet till en given ståndpunkt, utifrån antagandet att grunden till många problem i dagens skola är det faktum att så många tror att deras starkaste argument *inte* kan vara på annat sätt. Ett övergripande mål är att hjälpa våra elever/studenterna lyssna mer också på andra. Lyssna med ett öppet sinne utan att för den skull tappa den så nödvändiga kritiska dimensionen (Lyngfelt 2015). Något som inte är minst viktigt i dessa dagar av fake-news och faktaresistens (Carson & Titcomb 2018). T.ex. kommer Plutarchos *Konsten att lyssna* och Protagoras pro-et-conta (med sidbytesdebatt) att tas upp, liksom den inherenta didaktikteorin och etiken i övningsserien progymnasmata (Sigrell 2008, Eriksson 2017).

4A: Metapolitikk

Karl Ekeman: "Echoes of an Uncanny Chuckle: on Laughter and Alienation in Alt-Right Metapolitics"

One of the most significant aspects of the ‘metapolitics’ of the “alt-right”, rising to fame as an online phenomenon in 2016, was the use of memes, and the overall tone of laughter, humour, and irony. In this paper, I will be addressing how this laughter can be understood to have a deeper metapolitical significance than what it might appear to have at first glance.

‘Metapolitics’ is what many radical right movements call their cultural struggle for hegemony. When proponents of the “alt-right” picked up the concept, it was however already charged with a history of contestation. Alain de Benoist, one of the most prominent thinkers within the French New Right, claims to see it as a theoretical and philosophical undertaking. Guillaume Faye – who collaborated closely with de Benoist in the 70’s and early 80’s, before breaking with Benoist’s think-tank – has however criticized de Benoist for overstressing *theory* at the expense of *practice*. In Faye’s view, metapolitics should rather be enacted as an effort of propaganda. When the “alt-right” picked up the concept it was this ‘practical’ interpretation of the concept that seems to have been a guiding principle. In this paper, I will however be asking whether or not there might a connection between the theoretical problem that Benoist saw as the impetus for his metapolitical project, and the laugh of the contemporary “alt-right”.

This question serves as a backdrop for the paper’s key theoretical discussion on laughter and its relation to uncanniness and alienation. I will be drawing upon the three major theories of laughter, and read them in relation to Freud’s and Heidegger’s writings on the uncanny, and ask whether or not one might understand laughter as an other-side of uncanniness, in itself pointing to alienation as a metapolitical *motif* in the “alt-right”.

Mirey Gorgi: "Språk och våld – Erfarenhet. Litteratur. Begrepp."

Den föreslagna presentationen har sin utgångspunkt i min avhandling om begreppsparet språkligt våld. Om avhandlingens bärande problem kan man i korthet säga följande: avhandlingen undersöker ett samtida uttrycks *uppkomst* (för att låna ett begrepp från Foucault) med utgångspunkt i ”antiken”. Mera exakt: Herodotos *Historia* och Thukydidens *Kriget mellan Sparta och Aten* (med vissa viktiga exkurser).

Anledningen till att avhandlingen har sin start runt 400 f.Kr. är för att jag helt enkelt, vid en viss punkt i avhandlingsarbetet, förväntat mig att där finna antingen ett (eller flera) *begrepp* om våld som på ett eller annat sätt skulle upplysa mig om den våldsförståelse som präglar vår tid. Vilket naturligtvis inte inträffade, åtminstone inte på det sätt som jag förväntat mig. Men detta blev förstås det resultat som, så att säga, vägledde det övriga avhandlingsarbetet. Hur kan vi förstå detta? Vad, om ngt, har de antika termerna för våld att lära oss i dag?

Ambitionen med presentationen är att både presentera och utmana mina resultat hittills och diskutera dem utifrån min metod, som i hög grad utgår från Deleuzes och Guattaris förståelse av begrepp och problem *Qu'est-ce que la philosophie?* (1991).

Carsten Madsen: "Agon, polemos, koinonia og homonoia. Retoriske strategier i kampen om folket"

Med udgangspunkt i de klassiske begreber for kappestrid (*agon*), krig eller differentiering (*polemos*), fællesskab (*koinonia*) og konsensus (*homonoia*) anvendt i græsk epik, filosofi og retorik vil jeg i dette bidrag diskutere to væsensforskellige retoriske strategier samt de former for retorisk kritik, som de synes at fordre.

Disse to strategier bestemmes hhv. under henvisning til Martin Heidegger som *ontologisk* og under henvisning til Barbara Cassin som *sofistisk* (eller *logologisk*). Målet er dels at vise, hvordan moderne retorik endnu synes at fungere på baggrund af klassiske forestillinger, og dels at gøre opmærksom på to forskellige måder, hvorpå moderne retorisk kritik med fordel kan gentænke et begrebskompleks fra den græske antik i forbindelse med aktuell konfliktbetonet kommunikation. Særligt vil jeg argumentere for en retorisk kritik, der inddrager Cassins forståelse af sofistisk med henblik på at udøve en retorisk kritik over for forskellige former for populistisk retorik, der gør fordring på at tale folkets sag.

Den ontologiske forståelse af retorik udvikles ud fra Heideggers bestemmelser af Aristoteles' retorik i *Grundbegriffe der aristotelischen Philosophie* (1924) samt hans anvendelse af begrebet *Volk* i *Logik als die Frage nach dem Wesen der Sprache* (1934). Den sofistiske forståelse af retorik udvikles under henvisning til Cassin (cf. *L'effet sophistique* (1995) og *Sophistical Practice* (2014)) og henviser desuden til Michael C. McGee og Maurice Charlands begreb om *people* i hhv. "In Search of 'the People': A Rhetorical Alternative" (1975) og "Constitutive Rhetoric: The Case of the People Québécois" (1987).

De to strategier knytter an til den klassiske strid mellem filosofi og retorik, og i termer af ontologi over for sofistisk vil jeg desuden diskutere forholdet mellem *topos* og *kairos*, *polis* og *cosmopolis* samt sandhed og relativisme.

4B: Litteratur – teater – epideiktikk

Marie Gelang: "Kairos och actio – en studie om förmågan till tajmning"

I en studie av tajmning i teaterrepetitioner sammanförs de två retoriska begreppen *actio* och *kairos* och förhållandet mellan dem diskuteras. Frågan är om och i så fall hur en talares uppträdande, *actio*, kan vara en av de processer som skapar det rätta ögonblicket, *kairos*.

Actio är en del av alla förmågor som utgör en talares kommunikativa kompetens. En annan aspekt av retorisk kommunikativ kompetens avser en talares förmåga till tajmning -*kairos* – vilket är direkt relaterat till den retoriska betydelsen av tid, plats, talare och publik, den korrekta och kunniga analysen av dessa faktorer och förmågan att använda rätt medel i en given situation för att uppnå trovärdighet. Således pekar *kairos* på ett särskilt ögonblick i tiden då endast en specifik handling är tänkt att äga rum. Detta särskilda ögonblick uppstår genom att många samtidigt processer sammanfaller till ett "nu".

I detta paper ges en kort redogörelse för begreppen *actio* och *kairos*. Därefter presenteras en analys av teaterrepetitioner med fokus på vilka instruktioner en teaterregissör ger till en skådespelare för att skapa tillfällena av *kairos* i gestaltningen av en roll. Slutligen kommer jag att relatera det jag i min forskning benämnt som *actiokvaliteter* till begreppet *kairos*.

Linnéa Hane: "Nöjesläsning för barn eller en genuspolitisk plattform? – En retorikvetenskaplig analys av Tove Janssons muminböcker"

I en analys av Tove Janssons böcker om muminvärlden diskuteras hur hon genom att applicera olika berättarperspektiv ger utlopp för sin egen politiska röst i den genusdebatt som rådde mellan 1945–1970.

I Janssons nio kapitelböcker om mumintrollen förekommer politisk satir och normkritik genom ironi, tillspetsade karaktärer och karikatyrer. Den tydligaste ironiseringen i muminböckerna sker kring de kvinnliga karaktärerna och deras sätt att uttrycka och konstruera sin femininitet. Genom en ideologisk närläsning kartläggs berättarperspektiven i muminböckerna. Syftet är att visa hur dessa perspektiv kan vara kraftfulla retoriska verktyg vilka skapar möjligheter att konstruera och diskutera femininitet. Janssons böcker talar till två skilda publikker: en vuxen politisk läsarkrets och en läsarkrets bestående av barn som vill ha något att nöjesläsa. De genuspolitiska satirerna, ironierna och karikatyrerna bygger på en för de läsande barnen främmande *doxa*.

Presentationen avser redogöra för hur den genuspolitiska ironiseringen kommer till uttryck genom de olika berättarperspektiven. Detta diskuteras sedan i relation till de två olika publikerna. Avslutningsvis kommer ett resonemang föras kring den komplexa situation som uppstår då en ironiserad genusdebatt bereds plats i böcker som primärt är avsedda som nöjesläsning för barn.

Christina Matthiesen: "At udstille og udfordre fælles illusioner – om danske skønlitterære forfatters bålter og sofistisk epideitik"

Sankthansaften er en festlig aften, og i Danmark forbundet med sang og bålter, der holdes af et mangefold af personer, byrådsmedlemmer, præster og forfattere. Særligt forfatters bålter trykkes ofte samtidig i en avis. Hvorfor holder forfattere bålter? Og hvilke emner, pointer og træk er typisk på spil? I hvert fald ikke kun skønhed og harmoni.

Som bekendt forbindes den epideitiske tale med konsolidering frem for disput: ”Den [festtalen] beskæftiger sig nemlig med handlinger, som alle er enige om, så at der kun står tilbage at iklæde dem storhed og skønhed” (Aristoteles, *Retorik*, 1.IX.40, se også Quintilian, *IO* III.4.8). Udlægningen af epideitik som konsensusorienteret og harmoniskabende er også typisk i vores tid (se fx Condit 1985 og Kjeldsen, *RA*, 2014). Imidlertid forsøger al epideitik ikke partout at ophøje og forskønne konsensus. Epideitik kan også handle om det modsatte. Om at tematisere og altså udstille illusioner om konsensus. Eller om at udfordre og altså

udvide grænsen for konsensus. Denne form for paradoksal epideitik kaldes også *sofistisk epideitik*, og en undergenre her er den såkaldte *adaxography*, der hylder det umiddelbart uværdige eller trivielle (MacPhail, 2012).

Jeg giver i dette paper indblik i tre danske skønlitterære prosaforfatteres båltaler: Mathilde Walter Clarks "Båltale til Folkedybet", Erling Jepsens båltale om kaninopdræt og Madame Nielsens "Jeg er heksen". De tre båltaler er eksempler på hhv. klassisk epideitik, hvor fælles værdier hyldes, sofistisk epideitik i form af *adaxography*, hvor det umiddelbart tåbelige hyldes, og endelig sofistisk epideitik, hvor konsensus udfordres og udvides. Studiet af talerne danner afsæt for en diskussion af, i hvilken grad sankthans som tilbagevendende situation med sine indlejrede sociale motiver og en båltale fra en til dels samfundsmæssig outsiderposition som den skønlitterære forfatters udgør et både oplagt og interessant match, som forekommer unik i den danske tradition for taler – og muligvis i verden.

4C: Fred og diplomati

Turið Nolsøe: "Retorisk tavshed som fredsbevarende strategi: politiske konflikter mellem Færøerne og Danmark i danske medier"

Rigsfællesskabet kan beskrives som konfliktfyldt på mange niveauer, hvor politiske spørgsmål om selvstændighed og selvbestemmelse oftest sætter rammen for de indbyrdes kampe. Konflikterne opstår også i uoverensstemmelser mellem samfundsmæssige værdier, hvor danske politikere i varierende grad ser sig som berettigede til at deltage i kritik af deres rigsfæller. Et tilbagevendende eksempel på konflikt mellem danske værdier og det færøske samfunds udformning er manglen på fri abort på Færøerne, hvor danske politikere sjældent kritiserer den færøske lovgivning, og derfor selv møder kritik for manglende involvering. Den danske radiokanal Radio24syv var i 2017-18 ramme for denne kritik, der klandrede danske politikeres påfaldende og larmende tavshed, når kropslig selvbestemmelse ellers ses om en dansk mærkesag. Jeg vil analysere danske politikeres tavshed og hvordan den kan ses som en politisk strategi (Barry Brummett, *Towards a Theory of Silence as a Political Strategy*, 1980). Tavsheden kan umiddelbart opfattes som udtryk for respekt for det færøske selvstyre, men kan via en affektorienteret kritik analyseres som frygt for rigsfællesskabets fred og konfliktens konsekvenser (Jenny Edbauer Rice, *The New "New"*, 2008).

Min hypotese er, at den strategiske tavshed kan forstås som en fredsbevarende strategi, der imidlertid opretholder et problematisk skel mellem rigsfællesskabets fællesanliggender og færøske særanliggender. Især når dette skel omhandler og således udelukker deliberation på tværs af rigsfællesskabets indre grænser. Dette forstærkes i journalistiske mediers fremstilling af den politiske konsensus på området, hvilket fordrer et kritisk blik på, hvordan der skelnes mellem det fælles/offentlige og færøske/private i rigsfællesskabets politik og mediernes dækning heraf (Nancy Fraser, *Rethinking the Public Sphere*, 1990).

Alexander Stagnell: "Diplomatens misslyckande – Den eviga fredens fantasi"

Denna presentation tar sin utgångspunkt i min doktorsavhandling i retorik, *The Ambassador's Letter – On the Less Than Nothing of Diplomacy*, i vilken jag undersöker diplomatens begrepp och historia från den franska revolutionen till i dag med syfte att utreda vad diplomaten är och hur denna natur är möjlig att förstå i ljuset av tre, för denna institution, återkommande problem: diplomatens namn, diplomatens död och den diplomatiska representationen. Mer specifikt tar denna presentation avstamp i avhandlingens första del, i vilken jag undersöker drömmen om den eviga freden genom läsningar av Immanuel Kants pamflett *Om den eviga freden – en filosofisk utredning* och Henry James roman *Ambassadörerna*. Jag utarbetar här en förståelse av diplomaten som en, med Rancières begrepp, *arche-politik*, det vill säga som en ideologisk formation som berättar om samhällets fridsamma och fredliga tillkomst i syfte att förtränga det grundande våld som ger upphov till lagen. Vad jag visar är hur denna myt blott blir möjlig retroaktivt, som en effekt av att diplomatibegreppet etableras och separerar politik som externa relationer (mellan stater) från politik som statens interna relationer (medborgare emellan; mellan medborgare och institutioner etc.) i och med den franska revolutionen. Målet med denna presentation är, förutom att introducera denna läsning av diplomatens historia också att utveckla min analys av diplomatens uppkomst i franska revolutionen genom att kontrastera Kants text mot den tradition ur vilken hans tänkande om den eviga freden springer. Detta innebär att jag, tillsammans med idén om diplomati som *arche-politik*, kommer att presentera en läsning av Jean-Jacques Rousseaus text *Projet de paix perpetuelle* från 1786. Motivet bakom denna text är att Rousseau önskar gå i svaromål mot abbot de Saint-Pierres vid tiden välkända text med samma namn, en text som ofta brukar ses som startskottet för den moderna idén om en evig fred.

5A: Skandinavisk invandringsdebatt

Ida Andersen: "“Det jeg skrev var ikke rasistisk”: Retorisk håndtering av innvandringskritikk i skandinaviske kommentarfelt"

Som politisk sak reflekterer innvandringsspørsmålet ikke kun konflikt over de politiske prinsippene for hvem som skal få opphold i nasjonen, men også over moral, identitet og sosiale relasjoner innad i nasjonen. Innvandringsdiskurs kompliseres ytterligere av at enkelte posisjoner i saken ansees som illegitime i samfunnet (Hagelund, 2002).

I artikkelen undersøker jeg hvordan innvandringskritiske posisjoner fremsettes og besvares i skandinaviske kommentarfeltdiskusjoner. Disse kommentarfeltene sees på som både en gevinst og en trussel for den demokratiske samtalen. Usynligheten som muliggjøres i online kommunikasjon kan minimere den sosiale risikoen forbundet med å diskutere kontroversielle politiske saker i sosiale settinger, og slik inkludere flere i den offentlige samtalen (Stromer-Galley, 2002). I offentligheten uttrykkes imidlertid en stadig voksende uro over at

forekomsten av hatefulle ytringer online fører til aktører i ordskiftet sensurer seg selv eller unngår å delta i diskusjoner om kontroversielle tema i offentligheten.

Artikkelen tar utgangspunkt to case-studier av kommentarfeltdebatter om 1) ankomsten av flyktninger, og 2) innstramningene i asylpolitikken i de tre skandinaviske landene i 2015. Analysen undersøker de retoriske strategiene som anvendes av a) innvandringskritikere for å kreve legitimitet i samfunnet og b) deres motstandere for å plassere dem utenfor det legitime. Inspirert av Benoit's (1999) funksjonelle analyse av presidentkampanjer, som klassifiserer valgkampanjer ut fra funksjon og topoi, kategoriserer jeg kommentarene ut fra hvilke funksjoner de utfører (argument, angrep, forsvar, ros og "verbal lyd") og de topoi de berører (ytring, samfunn, person). Videre undersøker analysen hvordan rasisme som tema blir introdusert i diskusjonen, og hvilke funksjoner introduksjonen av dette temaet tjener i diskusjonen.

Ved å undersøke strategiene anvendt for å fremme og motsi innvandringskritikk i kommentarfeltene, bidrar artikkelen med innsikt i hvordan kontroversielle posisjoner håndteres retorisk gjennom forhandling om identiteter, verdier og sosiale relasjoner.

John Magnus Ragnhildson Dahl: "“Svindemokratarna” og komedie som moralsk fordømming"

Det vakte mange reaksjonar i offentlegheita det innvandringskeptiske partiet Sverigedemokraterna kom inn Riksdagen i 2010. Ein av desse kom i form av ein episode i ein komiserie, nemleg «Svindemokratarna» av gruppa Grotesco. Denne episoden er ein openbar grotesk parodi av Sveridemokraterna, der deira rurale røter blir overdrevne og røtane deira til historiske nazistmiljø blir understreka.

Sidan dette både er knytt til partipolitikk og identitetsspørsmål er det eit godt høve for å utforske komediens retorikk. Eg argumenterer for at den aktuelle komedieepisoden bør bli sett på som eit innlegg i offentleg debatt. Sjølv om komedie per definisjon ikkje er seriøs kommunikasjon, har sjangeren visse estetiske trekk som gjer den velegna til å utføre tre retoriske funksjonar: Forme gruppeidentitetar, gjere moralske dommar og kritisk utforsking av samfunnsdilemma. Med utgangspunkt i Quentin Skinner sin retoriske metode for analyse av historiske tekstar vil eg syne korleis Grotesco andre-gjer både SD og veljarane deira, korleis dei kritisk utforsker SD sin påstand om at dei representerer det svenske folket, og til slutt korleis dei moralsk fordømmer SD for å vere framandfiendtelege og til og med rasistar.

Artikkelen bidreg både til teoriutvikling når det kjem til komedien sin retorikk, og til metodisk nyvning ved å nytte Skinner sin metode, opphavelig utvikla innanfor idéhistorie, til å skrive populærkulturhistorie.

Jens E. Kjeldsen og Anniken Hagelund: "De andre andre – retoriske representasjoner af indvandningskritikere i Skandinavisk presse"

Invandring er et af de mest konfliktfylde politiske områder i vor tid. Vi ved meget om hvordan asylsøgere og indvandrere fremstilles i mediene. Vi har studier af indvandningskritikeres retorik og forskning på højreekstremer, populistisk og indvandningskritisk retorik er et felt i hastig vekst. På den anden side ved vi meget lidt om hvordan indvandningskritikere fremstilles retorisk i mediene og hvordan almindelige mennesker med indvandningskritiske holdninger representeres.

I betragtning af indvandningssspørgsmålets kontroversielle art og den polariserende retorik som omgiver det, bør vi etablere en bedre forståelse af hvilke retoriske representasjoner medier giver af indvandningskritikere. Det gør vi med dette paper. I en tekstanalytisk studie undersøger vi hvordan seks Skandinaviske aviser konstituerer indvandningskritikere gennem fem årtier (1970-2016). Vi ser på forskjellene mellom Sverige, Danmark og Norge og utviklingen over tid. Materialet består af et representativt utvalg av artikler fra den største morgenavis og den største aftenavis i de tre lande.

Studiet viser at indvandningskritikere konstitueres som *den andre* gjennom hele periode. Vi etablerer tre hovedkategorier som er stabile: *ekstremister*, *populistiske politikere* og *underlig almindelighet*, hvoraf den sidste kategori karakteriserer den subtile andetgørelse af indvandningskritikere. Disse kategorier inneholder underkategorier som varierer mellom land og over tid. Underkategoriene viser at pressedækningen ofte veksler mellom dæmonisering og latterliggørelse, men at der alltid er et anstrøg af fremmedgørelse og illegitimitet i fremstillingene. Samtidig identifiserer studiet også visse normaliserings-strategier, som er mest fremtrædende i materialet fra de senere år.

5B: Historie

John-Wilhelm Flattun: "Myter, makt og sannhet: myteskaping og propaganda under Rosekrigene i England"

Under Rosekrigene i senmiddelalderens England var ideen om historisk opphav nært knyttet til kongemakten og myten om en nasjon. Mot slutten av 1400-tallet ble krigen mellom de to familiene en maktkamp, på hver side stod til slutt Richard III og den kommende Henry VII. Det var og en propagandakrig med myterskaping og historieskriving som våpen, med helter og monstre, en symbolkamp for å uttrykke hver sin rett til både trone, folk og den sanne historien. Den mest slående endringen i den visuelle retorikken tydeliggjorde seg da Henry VII vant og freden kunne komme. Da en total helomvending i symbolbruken gikk fra Henrys bruk av makt- og monstersymbolet, den walisiske røde dragen, til den forsonende Tudorrosen og de nylig forente familiene, en «ny» nasjon og et «nytt» dynasti steg frem fra en gammel historie. Ideen og betydningen av historisk tilhørighet og nærhet til det mytiske opphavet ble aktivt brukt som en del av det kongelige maktspelet, men og som i et forsøk på å forene motstridende grupper til et kollektiv, for å danne en ide om en nasjon. Nasjonsdannelsen ble et forsøk på å påberope seg den *foretrukne sannhet*, og i et forsøk på å skrive en ny felles historie. I dette innlegget vil jeg se nærmere på hvordan maktr retorikken til de to familiene York og Lancaster benyttet seg av det visuelle og det narrative i en jakt på en foretrukne

sannhet, hvordan ble denne politiske krigsretorikken synligjort? Og, hvordan påvirker og påvirkes den visuelle retorikken av kollektiv erindring i møte med myter om en felles tilhørighet?

Marie Lund: "En tale der ændrede historiens gang? Orla Lehmanns Casino-tale"

Overgangen fra enevælde til demokrati foregik fredeligt i Danmark – i modsætningen til mange andre europæiske landes blodige revolutioner. Det er i hvert fald den almindelige forståelse, som også holdes stolt i hævd i aktuelle grundlovstaler, hvor skiftende statsministre bruger den i en fortælling om den danske nationalkarakter som særligt fredelig og pragmatisk (Nyrup Rasmussen 1999, Fogh Rasmussen 2002). Fra 1850'erne til langt op i det 20. århundrede var en fast topos i danske grundlovstaler, at Grundloven var Frederik 7s gave til den danske befolkning. Denne topos var en retorisk set særdeles effektiv måde at konstituere og bekræfte forståelsen af en fredelig overgang.

Men nyere historieforskning har godtgjort, at denne fortælling er stærkt mytologiseret (Warring 2005). Hvor kongens rolle var forsvindende lille, bør opmærksomheden i stedet rettes mod en tale, som den liberale Orla Lehmann holdt for 2500 mennesker på Casino d. 20. marts 1848. Talen, som høstede stor applaus, skulle samle støtte til resolutioner, der blev formuleret i en petition og den følgende dag af et optog på 15.000 mennesker blev afleveret til kongen, som accepterede resolutionerne. Dermed var Treårskrigen (1848-1850), som var en borgerkrig, en realitet.

I denne tale udlægger Lehmann de politiske beslutninger i den slesvigske stænderforsamling. Han udtaler frygt for, at et oprør kan føre til det danske riges opløsning. Det gør Lehmann for at opildne til hurtig handling, men han gør det uden belæg og mod bedre vidende (Nygaard 2017).

Jeg vil foretage en retorisk nærlæsning af argumentation og insinuationer i Orla Lehmanns Casino-tale for at undersøge, om det danske demokrati er grundlagt på et retorisk bedrag.

Stefan Rimm: "Minnen av krig och fred i svenska skoltal ca 1800–1850"

Som ett återkommande inslag i den svenska självförståelsen framställs ofta bilden av Sverige som ett land i fred, ett land som sedan länge varit förskonat från krig och lidande. I det moderna Sverige blir ofärden ett alltmer avlägset minne, en ofta abstrakt topik.

I början av 1800-talet var däremot Sverige märkt av århundranden av mer eller mindre konstant krigföring i Europa, där det svenska rikets gränser gång efter annan hade ritats om efter krigståg och fredsfördrag. I olika delar av landet var den betydelsefulla historien inte abstrakta, förgångna geopolitiska erövringar och förluster utan konkreta, mänskliga erfarenheter av ockupationer och härjningar. Den nyliga förlusten av de östra landskapen i

Finland, liksom den inte glömda erövringen och 'försvenskningen' av de sydliga landskapen i Sverige, innebar att både riket i stort och de lokala samhällena behövde förhålla sig till en stundtals traumatisk historia.

Sedan tidigmodern tid hade skolorna utgjort en viktig retorisk arena för fostran av medborgare och konstituerande av identiteter i lokala och nationella sammanhang. Det var också på denna arena som det uppväxande släktet skulle fås att identifiera sig och förlika sig med en lokal och nationell historia.

Presentationen behandlar konstitutiva retoriska funktioner framför allt utifrån en undersökning av skoltal, hållna vid till exempel invigningar och jubileer, från perioden ca 1800–1850. Vid dessa tillfällen framställdes för publiken inte bara skolans utan också ortens historia och elevernas identitet knöts till lokala såväl som nationella sammanhang. Genom att undersöka hur olika minnen åberopas visas hur skolors retoriska praktiker kunde konstituera medborgare vars identitet formades av historiska erfarenheter av krig och fred, samt hur dessa minnen kunde utgöra en beståndsdel i ett kollektivt, förment fredligt ethos. Avslutningsvis ställs frågor om vad som kan nås genom en förståelse av dylika retoriska mekanismer i dagens skola och samhälle.

Hanne Roer: "Antimilitaristisk retorik i Danmark"

Journalisten og politikerens Viggo Hørup (1841-1902) var en markant skikkelse i den danske forfatningskamp 1866-1901. Han kæmpede i taler og artikler (først i *Morgenbladet*, siden *Politiken*) mod indskrænkningerne af junigrundloven fra 1849 og i særdeleshed mod Estrups provisorie-regime. Provisorietiden var reelt en undtagelsestilstand, der blokerede folkestyret. Som G. Agamben (*Stato di eccezione*, 2003) har vist, er det vestlige demokrati skanderet af undtagelsestilstande. Også i Danmark legitimerede Højre undtagelsestilstanden med nødvendigheden af et stærkt forsvar. Striden mellem Højre og Venstre tog til efter 1881, da Venstre nægtede at støtte Højres plan om en befæstning af København. Hørup afslørede denne forældede politik som et dække over Højres magtmonopol i en sarkastisk og skarp retorik med et næsten litterært billedsprog. Titlen på hans antimilitaristiske tale fra 1883, *Hvad skal det nytte?*, er blevet en sentens, som pacifistisk retorik i DK siden har bygget på (omvendt er det for tilhængere af militarisme et udtryk for landsforræderisk passivitet). Jeg vil i næranalyser af denne og andre taler/artikler vise, hvordan Hørup demaskerer undtagelsestilstandens propaganda med en dramatiserende argumentation. Med sin originale metaforik lykkedes det Hørup at frame sine modstandere som reaktionære magtmennesker og sig selv som det moderne gennembruds mand, også i modsætning til de (ifølge Hørup) naive grundtvigianere (J. Fahnestock, *Rhetorical style*, 2011; C. Perelman, *L'empire rhétorique*, 1974). Krigen forvrænger og manipulerer sproget (jf. Thukyd, 3. bog; M. J. Medhurst, R. L. Ivie, P. Wander, and R. L. Scott, *Cold War Rhetoric: Strategy, Metaphor, and Ideology*, 1997; R. Ivie, *Dissent from War*, 2007). Hørup bruger riposter, ironi og dramatiserende allegorier til at rykke sproget ud af det militariserede rum. Jeg vil kort perspektivere til Hørups moderne arvtager, Carsten Jensen, der med lignende litterære virkemidler har talt imod "krigen mod terror".

Titel på panelet: “Kategoria: anklagens retorik i konflikter om ret og uret”

Anklagende retorik eller *kategoria* – beskyldninger, klager, kritik – optager stadig mere plads og opmærksomhed i offentlige meningsudvekslinger. Allerede hos Aristoteles og Quintilian stod det klart, at forsvarstaler (*apologia*) ikke opstår ud af ingenting, og at de følgelig må forstås som reaktion på og i relation til *kategorias* anklager. Trods disse tidlige indsigter har den omfattende moderne forskning i konflikt- og krisekommunikation primært koncentreret sig om forsvarstaler og undskyldninger, ja nogen taler sågar om vores tid som *the age of apologies* (Brooks 1999; Gibney et al. 2009). Det har efterladt de apologetiske genrers forudsætning – anklagen – underbelyst (blandt undtagelserne er Ryan 1982; Benoit & Dorries 1996; Legge et al. 2012). Dette panel undersøger eksempler på *kategoria*, og samlet set er det målet at begynde en gentænkning af den anklagende retoriks former og funktioner.

Elisabeth Hoff-Clausen: ”Kvalme’: Affekt og den indskrevne anklager i essayets form”

I november 2018 bragte Weekendavisen et kontroversielt essay, hvor en tidligere elev på *Forfatterskolen* i København, Peter Højrup, fortalte om sine oplevelser i 1990’erne med tilnærmelser og ”magtmisbrug, ydmygelser og psykisk terror” fra den tidligere rektor – forfatteren Niels Frank (”Kvalme”, WA 9/11 2018). Oplægget ser nærmere på Højrup’s uformelle anklage i essayets form, som vakte stor opmærksomhed efter andre *metoo*-relaterede sager i dansk og udenlandsk kulturliv. Jeg diskuterer, hvordan Højrup konstruerede sin anklage som relevant og *retfærdig*, ikke mindst ved kunstfærdigt at håndtere de ethopoetiske udfordringer knyttet til anklagerens taleposition og, i relation hertil, legitimerende at artikulere affekt og følelser. Oplægget reflekterer over de affektivt-emotionelle dimensioner af anklager, samt de retoriske handlemuligheder for både anklagede og potentielle anklagere, når *kategoria* antager utraditionelle former.

Stefan Iversen: ”To what end? Find me a motive!’: Om anklagende retoriks narrative struktur”

Eksisterende forskning i *kategoria* tænker primært anklagende retorik som noget, der 1) beskylder en person for at have udført 2) en eller flere stødende handlinger og som 3) hænger snævert sammen med en undskyldning eller afvisning. Hos fx Ryan (1982) og Benoit (1996, 2017) rettes opmærksomheden mod de påståede hændelsers og den anklagedes karakter, ikke mod anklageren og selve anklagens formelle træk. Via en nærlæsning af Émile Zolas paradigmatiskke ”J’Accuse!” sætter dette paper sig for at undersøge dels forholdet mellem anklager og anklage, dels aspekter af den anklagende retoriks formelle karakteristika. I centrum står anklagens relationer til narrative strukturer.

Rebekka Lykke Nørremark: “Delbare anklager – anklageretorik på tværs af medieplatforme”

I det aktuelle medielandskab fremstår anklageretorik ofte mere fragmenteret og dynamisk end tilfældet var for blot to årtier siden. Ved hjælp af bl.a. digitale sociale medier, deles, udvikles

og evalueres anklager på tværs af platforme så vel som tidligere tiders skel mellem privat/offentlig, gruppe/individ, institutionel/vernakulær. Dette paper følger spesifikke anklager på tværs af medieplatforme og undersøger, hvorvidt og på hvilken måde *kategoria* ændrer form og funktion, når anklagen “rejser” fra traditionelle massemedier ud på sociale medier som Facebook, Twitter og Reddit. Påstanden er, at anklageretorik på digitale sociale medier indbyder til medborgerskab samt tilbyder konkrete lettilgængelige handlemuligheder.

Ordkrigen. Nordiske leserreaksjoner på Kenneth Burkes *The War of Words*

Kenneth Burke (1897-1993) anerkjennes som en av det 20. århundres store retoriske tenkere og kritikere, og – med Perelman og Olbrechts-Tyteca – som opphavet til den såkalte «nyretorikken», fra rundt midten av 1900-tallet. Burke er kanskje aller mest kjent for *A Rhetoric of Motives*, hvor han blant annet lanserer sentrale begreper som *identification* og *consubstantiality*. Burkes plan var lenge at *A Rhetoric of Motives* skulle være et todelt verk, hvor den siste delen skulle ta for seg splittende retorikk spesielt. Av forskjellige grunner ble planen aldri realisert, og manuset til den siste delen ble liggende i en skuff – helt til november 2018. For med et nitid manusarbeid har et lag redaktører nå sørget for at *The War of Words* foreligger i en imponerende utgave.

Utgivelsen tør regnes som noe av en begivenhet, og boken utkommer på et nærmest underlig passende tidspunkt. Et formål med *The War of Words* er nemlig å vise frem de retoriske mønstrene som fyrer oppunder en polarisert debatt, som fremmer fragmentering, som egger til motsetning og strid – for ikke å si, nettopp, *krig*. Slike tendenser har blitt aktualisert i vår tid, ikke bare av den 7. nordiske konferansen for retorikkforskning, men også mer allment, av demagoger som bruker splittelse som sin foretrukne appellform.

Til dette panelet vil vi invitere et knippe nordiske retorikkforskere for å gi sine leserreaksjoner på *The War of Words*, etterfulgt av en diskusjon med publikum i salen. Hver forsker vil bli bedt om å gi en ansats til hvordan boken kan være relevant for et samtidig tema, eksempelvis hvordan den gir ansatser til å studere retorikk på sosiale medier, politisk retorikk og populisme, forskningskommunikasjon, og så videre. Hvert innlegg skal være på ca. 5 minutter, og totalt vil det være 5-7 innlegg.

Organisator og ordstyrer: Kristian Bjørkdahl

Lesere: Kristian Bjørkdahl, Esben Bjerggaard Nielsen, Waldemar Petermann (Lund) og Kjell Lars Berge (Oslo) Lena Lid Falkman.

¹ Forskerne bidrar på likeverdig vis i studien og i forfatterskapet, og deres navn er oppført i alfabetisk rekkefølge.